QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar il-{img]a 16 ta' Novembru 2001

Numru 12

~itazzjoni 1849/1997

Carmelo Muscat, Paul Muscat, Yves mart Brian Haber, Nathalie mart Emanuel Fenech u Isabel mart David Bonnet

versus

John Abela u martu Joan g]al kull interess li jista' jkollha

Din hija kaw\a dwar in`ident fatali li [ara fl-20 ta' Lulju 1994 meta karrozza misjuqa mill-konvenut John Abela fi Triq Dun Karm Psaila, Birkirkara, laqtet lil Kathy Muscat, mart l-attur Carmelo u omm l-atturi l-o]ra, u din tilfet]ajjitha.

Billi qeg]din ig]idu illi huma sofrew danni bil-mewt ta' Kathy Muscat, u l-]tija kienet kollha tal-konvenut, l-atturi fet]u din il-kaw\a u qeg]din jitolbu illi l-qorti:

1. tg]id illi l-konvenut John Abela wa]du ja]ti g]all-mewt ta' Kathy Muscat meta din intlaqtet mill-vettura bin-numru E-8762(M) misjuqa mill-istess konvenut;

2. tillikwida d-danni li sofrew l-atturi; u

3. tikkundanna lill-konvenuti j]allsu lill-atturi d-danni li ji[u likwidati, flimkien ma' l-ispejje\, fosthom dawk ta' l-ittri uffi`jali ta' l-24 t'Awissu 1994 u tad-9 ta' Mejju 1996, u dik lill-assikuratri`i tal-konvenut ippre\entata flimkien ma`-`itazzjoni.

Il-konvenuti ressqu dawn l-e``ezzjonijiet:

1. I`-`itazzjoni ma tiswiex g]ax fl-*occhio* ta`-`itazzjoni hemm muri biss attur wie]ed waqt li fil-premessi u t-talbiet hemm murija aktar atturi; il-konvenuti irtiraw din l-e``ezzjoni wara li saret il-korrezzjoni me]tie[a fi`-`itazzjoni b'dikriet tat-12 t'Ottubru 1999[1]; u

2. ma kienx il-konvenut li ja]ti g]all-in`ident i\da kienet Kathy Muscat stess.

L-in`ident [ara hekk:

Il-konvenut kien qed isuq fi Triq Dun Karm Psaila, f'Birkirkara. Din hija triq wiesg]a, maqsuma fin-nofs b'*centre strip.* Il-konvenut kien sejjer mill-Imsida lejn }al Lija, u kien qed isuq qrib is-*centre strip, i.e.* fuq il-lemin tal-*lane* tieg]u. }in minnhom ra lil Kathy Muscat taqsam mix-xellug tat-triq sejra lejn is-*centre strip*. Dak il-]in kienet bejn mija u mija u]amsin metru 'l bog]od minnu, u g]alhekk deherlu li biex ma jolqothiex kien bi\\ejjed li jitlaq il-pedala ta' l-*accelerator* biex il-karrozza titlef il-velo`ità b'*engine brake*, bla ma g]afas il-pedala tal-*footbrake.*

1 *Foll.* 9 *et seq.*

Fil-fatt dak li g]amel il-konvenut kien bi\\ejjed g]ax Muscat la]qet waslet sas-*centre strip* u la]qet rikbitha wkoll sakemm il-karrozza tal-konvenut waslet]dejha. G]al xi ra[uni, i\da, wara li rikbet is-*centre strip* Muscat re[g]et daret u ni\let fit-triq, u ntlaqtet bil-parti tal-lemin tal-*windscreen*[2].

Hekk kif ra lil Muscat taqa' g]al fuq il-*windscreen* quddiemu, il-konvenut [ibed il-*handbrake* flok g]afas il-*footbrake*, u l-karrozza waqfet wara tul ta' tletin metru (30m)[3].

Saret inkjesta mill-ma[istrat, u l-espert ma]tur mill-qorti kien tal-fehma illi "l-in`ident in kwistjoni [ara biss b'tort ta' John Abela (negligenza mhux però grassa i\da aktar f'forma ta' disattenzjoni) li naqas li jie]u l-prekawzjonijiet kollha rikjesti mil-li[i u li g]alhekk g]andu jirrispondi g]all-konsegwenzi kollha ta' l-in`ident *de quo*"[4].

Il-konsiderazzjonijiet li wasslu lill-espert g]al dik il-konklu\joni kienu dawn:

- il-fatt li meta ra lil Muscat f'nofs it-triq il-konvenut flok g]afas *footbrake* refa' siequ minn fuq l-*accelerator* biex i]alli lill-karrozza tnaqqas fil-[iri b'*engine brake* biss; u

- il-fatt li l-konvenut kien qed i[erri wisq, g]ax]alla *brake marks* twal tletin metru u dan wara li l-karrozza [à kienet tilfet xi ftit velo`ità bl-*engine brake*.

Il-qorti ma taqbilx g]al kollox ma' dawn il-konsiderazzjonijiet ta' l-espert.

L-in`ident se]] fi triq li hija arterja tat-traffiku, li tippermetti velo`ità x'aktarx g]olja, u fejn it-traffiku ma g]andux jitwaqqaf g]al xejn. Jekk il-konvenut g]amel kalkolu sew meta qies li, bid-distanza li kien hemm bejnu u Muscat meta raha

2 Ara *fol.* 160.

3 *Fol.* 152.

4 *Fol.* 144.

l-ewwel darba, kien bi\\ejjed l-*engine brake*, ma kienx me]tie[ukoll l-u\u tal-*footbrake*. Fil-fatt il-kalkolu li g]amel il-konvenut kien tajjeb g]ax meta wasal]dejha Muscat kienet [à la]qet rikbet is-*centre strip*, u l-konvenut ma kellux g]ax jistenna li din, wara li tkun rikbet is-*centre strip*, kienet sejra ddur u ter[a' tin\el fit-triq.

Fejn forsi naqas il-konvenut talli ma g]afasx il-*footbrake* kien illi ma]alliex *margin* bi\\ejjed u wasal qrib Muscat ftit biss wara li din la]qet qasmet, i\da, fil-fehma tal-qorti, dan ma kienx fattur fl-in`ident, li se]] biss g]ax Muscat re[g]et ni\let lura fit-triq wara li kienet [à qasmet.

Lanqas ma jista' jing]ad li l-konvenut kien qed i[erri wisq, meta tqis il-lokalità u n-natura tat-triq, li hija triq g]at-traffiku u mhux g]all-*pedestrians*. Barra minn hekk, f'dan il-ka\ ma tistax tasal g]all-velo`ità billi tkejjel il-*brake marks*: il-konvenut waqqaf il-karrozza billi tella' l-*handbrake*, li ma jorbotx daqs il-*footbrake*, u g]alhekk g]al velo`ità inqas jie]u tul itwal biex iwaqqaf.

Il-fatt li l-konvenut u\a l-*handbrake* meta kien imissu u\a l-*footbrake* ma kienx fattur fl-in`ident g]ax dan l-episodju [ara wara li kien [à se]] l-in`ident.

Fil-fehma tal-qorti dan l-in`ident tra[iku [ara g]ax il-vittima ]olqot emer[enza li l-konvenut ma setax jistennieha meta, wara li kienet [à qasmet it-triq bla in`ident, re[g]et daret lura u ni\let fit-triq quddiem il-karrozza tal-konvenut. G]alhekk ma tarax li l-konvenut kellu xi]tija g]al dak li [ara.

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti taqta' l-kaw\a billi ti`]ad it-talbiet ta' l-atturi, li g]andhom g]alhekk i]allsu l-ispejje\ [udizzjarji kollha.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.